

FRA VET informerar...

FRA VET informerar, normalt fyra eller fem nummer per år, skickas bara ut till medlemmarna men kommer att finnas tillgänglig för alla på vår hemsida, www.fravet.webs.com, där bl a information om årsmötet, jullunchen, planerade utflykter och andra aktiviteter kan hittas.

Styrelsen presenterar sig genom att ha en egen sida på FRA:s interna nät under "Föreningar". Vi har också återskapat FRA VET:s hemsida på Internet med länk från FRA:s hemsida. GD har också godkänt att FRA:s officiella hemsida på Internet kan kompletteras med en länk **till** FRA VET:s hemsida – dock inte åt motsatt håll. FRA VET:s egen hemsida står alltså att finna dels på Internet under adress www.fravet.webs.com, dels under **Föreningar** på FRA intranet (för den medlem som fortfarande är anställd). Styrelsen avser dock att inom en snar framtid byta webbhotell och meddelar den nya sökadressen så snart byte skett.

Utflykter och besök hösten 2010

Pythagoras industrimuseum i Norrtälje

Välkommen till ett gemensamt besök på Pythagoras industrimuseum **torsdagen den 16 september 2010**. Vi träffas utanför museet **kl 10:30**. Museet, som drivs av Stiftelsen Motorfabriken Pythagoras ligger på Verkstadsgatan 6 – bara ett stenkast från Norrtäljes centrum.

Pythagoras etablerades år 1898 och var en gång Norrtäljes största industriföretag. Till en början tillverkade fabriken lås och mässingsföremål, ljusstakar, lampor och brevställ. Tidigt 1900-tal övergick företaget till att tillverka den produkt som gjorde företaget känt över hela världen, nämligen tändkulemotorn. Idag är Pythagoras ett levande museum med autentisk verkstadsmiljö, som ser ut som den gjorde när de sista arbetarna lämnade fabriken på 1960-talet.

För att ta sig dit, ta blåbuss 676 från hållplats Tekniska Högskolan till Norrtälje (kliv av vid hållplats Gustavslund). De bussar, som passar, avgår antingen 0905 framme 1006 eller 0920 framme 1021. När du stigit av bussen fortsätt gå längs Stockholmsvägen i bussen färdriktning, över bevakat övergångsställe och vidare till Rodengatan där du svänger höger. Därefter tar du till vänster på Lennart Torstenssons Väg och sedan höger in på Verkstadsgatan, som du följer till vägens slut.

Om du kör egen bil och kommer längs **E18 söderifrån**, håll utkik efter ICA flygfyren, som ligger på Stockholmsvägen högra sida. Kör rakt fram genom trafikljusen vid flygfyren och sväng sedan in på den första avtagsvägen till höger, Rodengatan. Sväng därefter vänster in på Lennart Torstenssons väg och sedan höger in på Verkstadsgatan, som du följer till den tar slut, då är du inne på fabriksgården.

Om du kör egen bil och kommer **norrifrån på riksväg 76** passera Coop forum och fortsätt längs Estunavägen. Ta höger vid trafikljusen och följ Stockholmsvägen uppför en lång backe. Håll utkik efter "Djurkliniken" på vänster sida, för där ska du svänga vänster in på Rodengatan. Därefter kör du som beskrivs i förra stycket.

Anmälan senast torsdagen den 9 september till

Arne Ljungqvist, telefon 08-36 73 76, eller via e-post: arne.ljungqvist@spray.se,
eller Olle Sandelid, telefon 08-51238198 eller 08-58025025, eller via e-post:
sandelid@compagnet.se

Stockholms Stadshus

Välkommen på en guidad visning av **Stockholms Stadshus** den 21 oktober kl 1300.
Vi träffas i entrén i pelargången på Borgargårdens södra sida. Kommer man från
Hantverkargatan går man tvärs över Borgargården och tar trappan upp till höger när man
kommer till pelargången.

Stadshuset ligger i sydöstra hörnet av Kungsholmen. Buss nr 3 och 62 stannar alldeles intill
på Hantverkargatan Närmaste T-bana är Rådhuset (blå linje) och T-centralen (alla linjer) Det
tar ca 8 minuter att promenera till stadshuset från t-centralen och 5 minuter från Rådhuset.
Om du kör bil är närmaste parkering på Norr Mälmarstrand.

Under perioden april-september ligger entrén i pelargången på Borgargårdens södra sida.
Föreningen bjuder på guidekostnaden men inträdet (60 kronor) bekostas av deltagaren.

Anmälan senast den **torsdagen den 14 oktober** till:

Arne Ljungqvist, telefon 08-36 73 76, eller via e-post: arne.ljungqvist@spray.se
eller Olle Sandelid, telefon 08-51238198 eller 08-58025025, eller via e-post:
sandelid@compagnet.se

FRA under andra världskriget. Föredrag om kapten Ekmans resor och signalrekonstruktion

Senhösten 1944 slöts ett avtal om vapenstillestånd mellan Finland och Sovjetunionen.
Finland och Tyskland blev då fiender och de tyska trupperna tvingades retirera genom hela
Finland från söder till norr. Det ledde till strider, mycken förstörelse och stora
flyktingströmmar över Torne älv. En tillfällig FRA-organisation Övre Norrland sattes upp med
en central del nära Haparanda. I den ingick den bilburna lyssnargruppen Ekman som på den
svenska sidan följde tyskarnas reträtt längs Torne älv.

Jan-Olof Grahn kommer att berätta om kapten Ekmans resor och signalrekonstruktion under
kriget och ger tidstypiska bilder av t ex

- hur spanarbordet hoppar när tyska artillerigranater kreverar på andra sidan Torne älv
- hur man tar ett hus i besittning med hjälp av föfogandelagarna
- hur man lyssnar från Fjällbo innan snöstormen slår till
- vad man hör på vägen till Santos i Brasilien
- vad man gör när radiomottagaren börjar brinna på hotellrummet
- mm

Tid och plats: Något datum är inte bestämt ännu men vi räknar med att
föredraget hålls någon gång i november i filmsalen på FRA Lovön. Mer
information kommer på hemsidan och i nästa FRAVet informerar.

Referat från aktiviteter under våren/försommaren 2010

Besök på Siarö-fortet

Till utflykten till Siaröfortet torsdagen den 27 maj hade 9 medlemmar anmält sig. Det blev 8 medlemmar (4 från stan och 4 från Östanå), som deltog i ett uppskattat besök. Eftersom det var så få anmälda fick FRA-gruppen ansluta sig till en annan besöksgrupp och föreningen sparade därmed in en guidekostnad. Styrelsen beslöt att i stället bjuda de fyra som åkte från Strömkajen på morgonfika. Dagen var solig med lite kylig vind – dock valde hälften av deltagarna att äta lunch utomhus.

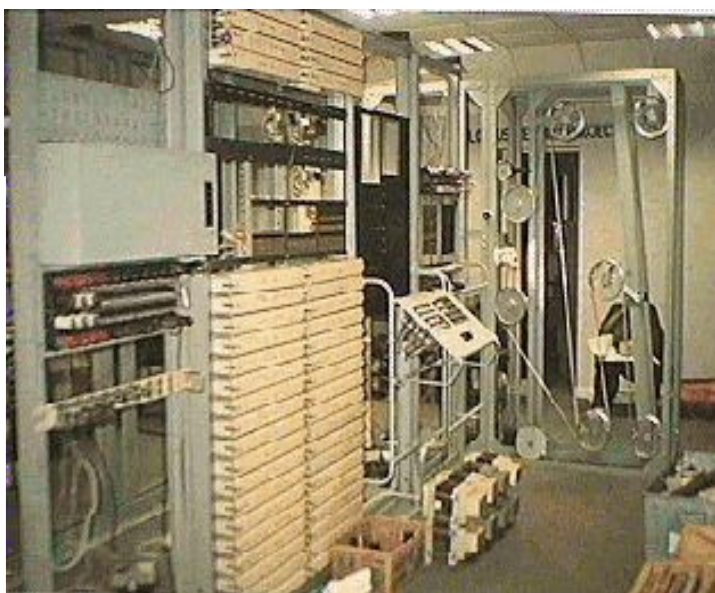
Siaröfortet är väl värt ett besök. Fortet är strategiskt beläget på Kyrkogårdsön mitt i Furusundsleden. Det började byggas under första världskriget och var ett led i en modernisering och ett nytänkande av Stockholms försvar. Efter att ha legat övergivet sedan 1960-talet har fortet idag restaurerats till närmast ursprungligt skick och står öppet för besökare. Museet erbjuder en spännande inblick i dåtidens kustförsvar, med bl. a kanoner och skyttevärn ovan mark och allt från stridsledningscentral till kök och logement insprängda i berget under jord.

Tony Sales föredrag

FRA hade celebret besök torsdag den 10 juni med föredrag av Tony Sale, mannen som räddade Bletchley Park och återuppbyggde världens första programmerbara dator Colossus. Bletchley Park, The National Codes Centre, ligger ca 80 km nordväst om London. Mer information finns på www.bletchleypark.org.uk. Där finns också The National Museum of Computing som Tony Sales f.n. håller på att bygga upp (www.tnmoc.org). För Colossus arbetet har Tony Sale tre gånger belönats med hedersdoktorat i Storbritannien.

Ca 60 personer lyssnade på Tony Sales föredrag och kunde också jämföra Colossus med den prototyp som FRA byggde 1943 för dechiffring av trafik efter det att teamet Borelius-Kjellberg-Ljunggren lyckats rekonstruera Lorenz Geheimschreiber. Prototypen finns att se i FRA:s museum.

Missade ni föredraget? Gå in på Tony Sales hemsida www.codesandciphers.org.uk. Där finns flera videofilmer som presenterar Lorenz -maskinen och Colossus. Därtill finns massor om Enigma och Bletchley Park. Hans hemsida har över 1000 besökare om dagen! Här är en bild från återuppbyggnaden av Colossus. Notera särskilt remsläsaren.

Besöket på Flygvapenmuseet

Där låg hon – i ett dunkelt, grönskimerande ljus bakom pansarglas – DC-3:an. Knäckt på mitten, sargad och lemlästad.

Det kändes överkligt att se kvarlevorna av detta gamla trauma ligga där på display på museum. Samtidigt är det befriande att man kommit till punkt, nått ett slags avslut.

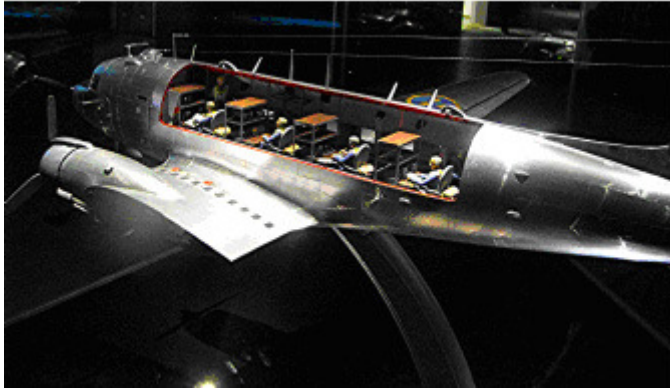
FRA VET besökte det nya Flygvapenmuseet i Linköping den 15 juni, en ännu inte sommarvarm tisdag. Vi var trettiosju anmälda, men till slut närvarade endast tjugofem av dessa! Lite konstigt, kan man tycka, och de som uteblev gick miste om en upplevelse.

Vi fick förutom DC-3:an i sin dunkla utställningshall, även under engagerad guidning bese övriga delar av flygvapenmuseet, och dessförinnan intog vi lunch i ett idylliskt Gamla Linköping.

En verklig höjdpunkt på utflyktsprogrammet var också den specialvisning vi tack vare engagerade kollegor fick av en för de flesta av oss icke helt obekant Caravelle, som befinner sig inom Flygvapnets område...

Ni som ännu inte har varit på det nya Flygvapenmuseet, tag tillfället i akt i sommar och besök det. Tag god tid på er och studera alla de små montrarna runt DC-3-vraket.

Som fortfarande arbetande veteran kan jag slutligen bara konstatera att även denna resa som vanligt var värd att lägga en semesterdag på!

Modell som visar hur operatörerna satt

(Åsa och Arne refererade flygvapenmuseibesöket)

En liten kommentar från styrelsen:

Till besöket vid Flygvapenmuseet i Linköping hade 38 medlemmar anmält sig, men det kom bara 21 betalande deltagare (bussresan). Om de som inte kunde delta, hade "avanmält" sig, hade vi sparat in på busskostnaden (mindre buss) och bara behövt en guide.

Det diskuteras att i fortsättningen införa en bindande anmälningsavgift, eller om det räcker, att påpeka att man vid förhinder, skall/bör meddela researrangören.

VARMT VÄLKOMMEN att anmäla dig till våra aktiviteter

hälsar

FRA VET Styrelse

Vill Du bli medlem i FRA Veteranförening?

Hör av dig till Gunnar Fridén, 08-87 73 37, så får du mer information